

KRISTENT Perspektiv

8. ÅRG. NR. 4, 2005

Det største af alle undere

Inkarnationen. Det største tegn af dem alle. Gud blev menneske, Jesus kom ind i denne verden. Her møder vi Guds under, og i Ham ser og forstår vi, hvad et under virkelig er. Inspiration til juletiden. En glædelig jul og et velsignet nytår til alle læsere.

Side 2

Harry Potter og hans kritikere

Harry Potter-bøgerne er blevet en kæmpe-succes. Flere kristne har kritiseret bøgerne, men er der grund til at undgå Potter? Artikel af teologen Jerram Barrs.

Side 14

OGSÅ I BLADET...

Aslans lidelse, død og opstandelse

Netop som "Løven, Heksen og Garderobeskabet" i julen kan opleves på det hvide lærred, er vi i vor gennemgang kommet til hjertet af fortællingen. Ja, i hele Narnia-krøniken. Læs artiklen og vær forberedt, når du ser filmen.

Side 10

Genteknologi

En ny artikelserie starter om de etiske spørgsmål i den fagre nye verden.

Side 4

To bøger

Vi anmelder den nye bog "Den Forbudte Frelse" om en irans frelse - og så klassikeren, Huxleys "Fagre Nye Verden".

Side 8 og 16

Evolution eller?

Udvikling eller skabelse? Debatten har raset. Artikel om den ophedede debat.

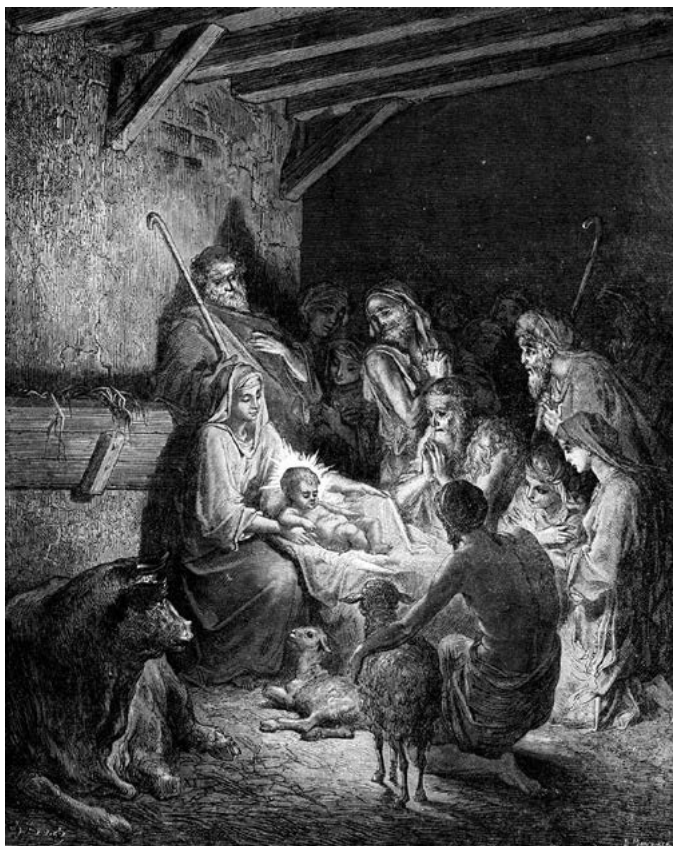
Side 17

Hvad ser du?

Om tegnene på endetiden, og hvordan vi skal leve i lyset af dem.

Side 18

Det største af alle undere

**Gud og menneske;
Jesus er det største under af alle.**

**Anden artikel
om tegn og undere**

Herren Jesu Kristi fødsel og komme til verden er blandt de største af Bibelens undere, ja det største og samtidig det mest afgørende af alle tegn.

Allerede fra apostlenes tid bekendes dette under, som det også bliver i kirkens bekendelse gennem generationerne:

“Fra dem (fra fædrene) er Kristus kommet som menneske - han, som er over alt og alle, Gud højlovet i evighed! (Rom 9:5). “Men da tidens fylde kom, sendte Gud sin Søn, født af en kvinde, født under loven, for at han skulle løskøbe dem, der var under loven, for at vi skulle få barnekår” (Gal 4:4).

“Og uimodsigelig stor er gudsfrygtens hemmelighed: Han blev åbenbaret i kødet, retfærdiggjort i Ånden, set af englene, prædikeret blandt folkene, troet i verden, taget op i herligheden” (1 Tim 3:16).

En plan fra tidernes morgen

Her sker der noget i historien og til den ganske bestemte tid. Her udgik der “en befaling fra kejser Augustus, at der skulle holdes folketælling i hele verden, hvor Kvirinius var statholder i Syrien, og hvor også Josef drog op fra byen Nazaret i Galilæa til Judæa, til Davids by, som hedder Betlehem” (Luk 2:1 ff;).

Det var en begivenhed, der omhyggeligt havde været forberedt af Gud fra begyndelsen - ja før skabelsen selv, hvor kun Gud er - en begivenhed proklameret af profeter, ikke mindst af Esajas: “Se den unge kvinde skal blive med barn og føde en søn, og hun skal give ham navnet Immanuel” (7:14).

Esajas henviser til Immanuel som “Guds tegn”. Esajas profeterer også om ham, at “Et barn er født os, en søn er givet os, og herredømmet skal ligge på

I Jesus møder vi Guds under, og i ham ser og forstår vi, hvad et under virkelig er.

hans skuldre. Man skal kalde ham Underfuld Rådgiver, Vældig Gud, Evigheds Fader, Freds Fyrste” (9:5).

Og Esajas’ tredje profeti om barnet, Guds tegn, følger i kapitel 11 og den understreger, at Immanuel kommer efter en frelseshistorisk proces, som indbefatter Israels ydmygelse af Davids dynasti til kun en stub. Men af den stub vokser en kvist frem:

“Men der skyder en kvist af Isajs stub, et skud gror frem fra hans rod. Over ham hviler Herrens ånd, visdoms og indsigts ånd, råds og styrkes ånd, kundskabs og gudsfrygts ånd” (11: 1-2).

Alt forenes i Ham

Det guddommelige og menneskelige, det uendeligt skrøbelige og det absolut uovervindelige, det evige og tiden, underet og Immanuels hårde hverdag, Herrens Ånd og Immanuels lydighed forenes og sammensmelteres i det ene menneske, som er Jesus fra Nazaret, himlens kongesøn.

I ham møder vi Guds under, og i ham ser og forstår vi, hvad et under virkelig er.

En magtdemonstration, ja måske, men mere endnu Guds ydmyghed og åbenhed over for os, Guds villighed til at dele vore kår for at give os sin himmelske herlighed, hans trofasthed mod sit ord, herunder også hans trofasthed mod den skabte verden, hans villen være med os og bo imellem os til evig tid og stå os bi med al sin kraft, alt sit råd, sin uendelighed af rigdom og forråd og sin fred.

Det har Graham Kendrick udtrykt både fyndigt og betagende smukt:

“Underfuldt er det mig:
Kærlighed baner vej.
Gud åbenbarer sig
så skrøbeligt klædt.
Herre i evighed
viser barmhjertighed,
bringer til tronen med
hele menneskets æt”.

Større end skabelsen

Inkarnationen er klart et under, sammen med opstandelsen det største af alle undere, større end selve skabelsen, men også muliggjort gennem den.

I Johannes-Evangeliet begynder Jesu Kristi historie ikke i noget, som sker på jorden og ikke med Skriftens forudsigelser og forjættelser, men i Himlen, den absolutte begyndelse forud for skabelsens og tidens begyndelse, hvor “Ordet var, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud”. Inkarnationens under er, at “Ordet blev kød og tog bolig iblandt os, og vi så hans herlighed, en herlighed, som den Enbårne har den fra Faderen, fuld af nåde og sandhed” (Joh 1:1 og 14).

Inkarnationen lader sig kun tyde som en guddommelig handling, en suveræn og fri guddommelig handling, ingen evolutionær proces og ingen historisk udvikling eller kulturhistorisk kulmination kan forklare den.

I den er det Gud, som elsker og sender, og Sønnen kommer ned fra himlen, bliver menneske, ja “kød”, den evige træder ind i tiden og lader sig begrænse af tiden, bliver udsat og sårbar som enhver anden skabning, og dør tilsidst på et kors.

Inkarnationen betyder, at han, som er over engle, “en kort tid bliver ringere end engle” (Heb 2:9), at han, som “havde Guds skikkelse, ikke regnede det for et rov at være lige med Gud, men gav afkald på det, tog en tjeners skikkelse på og blev mennesker lig” (Fil 2:6-7).

Det guddommelige og menneskelige går også hånd i hånd ved selve hans fødsel, for Jesus undfanges ved Helligånden og Helligåndens kraft, men han fødes af jomfru Maria og gennem en normal graviditet. Hans fødsel sætter himlen i bevægelse - der er engle, som møder hyrderne og proklamerer hans fødsel for dem og herskare af engle, som jubler og tilbeder Gud, der er Betlehemsstjernen og de viise mænd som kommer og bringer barnet deres hyldest. Der er

også de fattige forældre, krybben hvori han lå, den morderiske Herodes, flugten til Egypten og opvæksten i Nazaret, som evangelierne forbigår i tavshed. De fire evangelier kender intet til en Jesus, der allerede som dreng udvirkede mirakler.

Vi kan kun tilbede

Som med så meget andet og med det mest afgørende ved Jesus har vi intet andet valg end enten at tage imod og “bøje os og tilbede, for så er din Gud” eller også at forkaste det og vise det fra os. Det ligesom indgår i det, at sådan er det bestemt.

For “dette barn er bestemt til fald og oprejsning for mange i Israel og til at være et tegn, som modsiges” (Luk 2:34). Og det er sådan og forbliver sådan, at “Guds vidnesbyrd” er, at “han har vidnet om sin Søn”, og at “den, der tror på Guds Søn, har vidnesbyrdet i sig, men den, der ikke tror Gud, har gjort ham til en løgner ved ikke at tro på det vidnesbyrd, som Gud har aflagt om sin Søn” (1 Joh 5:9-10).

Vandene deler sig stadig ved det spørgsmål: “Hvem tror I, at Kristus er? Hvis Søn er han?” Deri er inkarnationen ikke alene et under, men et tegn, et tegn til anerkendelse og modtagelse i tro, eller et tegn til vantrø og forhærdelse.

Tegnet deler.

Kun hvis vi modtager dette tegn i tro, bliver det et under for os, og er dermed med til at styrke og bekræfte os i vor tro på Jesus Guds Søn og på, at vi i ham har det evige liv.

Det uselve iske gen

Er mennesket blot hystre for selviske gener, materie opstået ved en tilfældighed? Eller er mennesket skabt i Guds billede? Vi ser på to forskellige livssyn i en ny artikelserie om genteknologiens etiske spørgsmål.

Reagensglasbørn, abort, sæddonation, rugemødre, stamcelleforskning, kloning af mennesker. De etiske spørgsmål i den fagre nye verden hober sig op, jo mere videnskabsmændene finpudser instrumenterne.

Forskerne skærer helt ind til benet og fantastiske muligheder åbner sig, alt eftersom man får mere kontrol over det enkelte gens funktion.

I fremtiden kan vi måske helbrede alle former for kræft, vi kan alle få lagt et hjerte eller nyre på hylden til brug i krisetider, ingen behøver blive født som mongol, blind eller med anlæg for fedme og alkoholisme, ja, ægtepar kan selvfølgelig selv bestemme, om det skal være en dreng eller pige, høj eller lav.

Men teknologien åbner også for en række afgørende etiske spørgsmål: Hvordan definerer vi et menneske? Er der forskel på en celle, et foster, et spædbarn, en voksen? Hvor kommer livet fra, og hvordan beskytter vi det? Kan det spæde liv manipuleres med, hvis det tjener et højere formål, som at udvikle en nyre,

Af Carsten Thomsen

der kan redde en patient?

De seneste år er der sket revolutionerende fremskridt indenfor den bioteknologiske forskning. Årsagen er opdagelsen af, at alle levende celler i deres kerner indeholder et DNA-molekyle, der rummer oplysninger om arvelige egenskaber. Ved at manipulere med DNA-molekylets opbygning, f.eks. ved at "skære" gener ud, klippe det over og indsætte andre gener, kan man ændre arveegenskaberne.

Bioteknologiens fremskridt har desværre givet endnu et skub bort fra Den Almægtige Skaber. Jo bedre vi bliver til at kontrollere menneskets byggemateriale, jo mere udbredt bliver tankegangen, at mennesket udelukkende kan defineres ud fra nogle upersonlige genetiske koder.

Det selviske Gen

En af de forskere, der har haft mest held med at popularisere denne tankegang er Richard Dawkins, som forklarer evolu-

tionen ud fra genets synsvinkel i sin bog "Det selviske Gen".

Mennesket er en overlevelsesmaskine, siger han. Robotter, der er blindt programmeret for at opbevare disse egoistiske gener.

Generne har overlevet ved at sætte deres værter - altså mennesket - i stand til at leve længe nok til at avle. Dawkins argumenterer for, at livets kompleksitet kan forklares gennem den usædvanlige konkurrence mellem generne for at overleve snarere end af noget ophøjet formål i universet.

Han reducerer mennesket til et resultat af genernes magtkamp.

- Vi er alle maskiner, som er bygget af DNA, hvis formål er at lave flere kopier af den samme DNA. Det er ethvert levende objekts eneste formål med livet, skriver han.

Nedskrivningen af menneskets værdi er en direkte konsekvens af evolutionen. Ole Vang, ph. D. i biokemi, skriver i bogen Dilemma:

- Fra evolutionsteoriens forsøg på at

latterliggøre Bibelens skabelsesberetning og "bevise", at det hele startede tilfældigt ud af ingenting til den opfattelse, at mennesket er summen af de genetiske interaktioner, går der en lige linie. Begge dele er forsøg på at frigøre sig fra Skaberens og hævder, at mennesket ikke er andet end de gener og genetiske interaktioner, som dirigerer vores holdning og adfærd. Når alt er nedlagt i generne, er det klart, at vi frem for alt må kende den totale genetiske kode. Kender man den, kan man beherske alt, "blive som Gud". Det hele er bare et spørgsmål om kemi.

Den berømte britiske forsker Stephen Hawkins har argumenteret for gensplejning med det argument, at den hurtige vækst i computer-teknologien gør, at der er en reel fare for, at computere vil opnå en intelligens, der overgår menneskets.

Menneskets eneste chance for at overleve er ifølge Hawkins for alvor at modificere vore gener.

Mennesket - støv og ånd

Når vi kommer til Bibelen møder vi et radikalt anderledes menneskesyn.

I et bibelsk perspektiv ses mennesket aldrig isoleret, men altid i dets relation til Gud og det øvrige skaberværk. Mennesket beskrives både som "ånd" og som "støv".

Gud formede mennesket af jord (1. Mos. 2:7), og derfor har vi biologisk set meget til fælles med det øvrige skaberværk. Faktisk viser en genetisk analyse, at over 98 procent af vores DNA er identisk med en chimpanse. Alligevel er det alene mennesket, som Gud fremhæver som unikt, da det er skabt i hans billede. (1. Mos. 1:27; Salme 8:6-8).

Vores plads i Guds skaberværk er altså under ham, men over det øvrige skaberværk. Mennesket har en unik status i Guds øjne, det er kronen på Guds værk og har en ukrænkelighed, som er afgørende forskelligt fra alt andet liv.

At vi er skabt i Guds billede får vidtrækkende konsekvenser for vort menneskesyn:

1. Afhængige af Gud

Vi er mere end blot kød, blod og knogler - vi er et åndeligt væsen, som dybest set er afhængige af Gud og tilhører Gud, og vore liv får kun mening i en relation til ham. Vi er ikke blot et objekt, en me-

Mennesket har en unik status i Guds øjne, det er kronen på Guds værk og har en ukrænkelighed, som er afgørende forskelligt fra alt andet liv.

kanisme, materie, der kan manipuleres med, men moralsk ansvarlige personer overfor vor Skaber.

Det betyder også, at det er Gud, som ultimativt er Herre over livet og døden.

Hvem af alle dem er uvidende om, at Herrens hånd har skabt det hele? Alle menneskers liv har han i sin hånd, alt levendes livsånd (Job. 12:9-10, Se også Job 34:14-15, Præd. 8:8)

2. Den enkeltes værdighed

Ethvert liv er ukrænkeligt og uvurderligt, fordi vi er skabt i Guds billede. Det er så dyrebart i Guds øjne, at Gud ofrede sin egen Søn for at bringe det faldne menneske ind i et ret forhold til Gud.

Vor værdighed i Guds øjne er ikke afhængig af noget vi kan gøre, men alene fra den indre værdi vi har, som en refleksion af Gud. Det gælder det mindste kim til et foster i en petriskål, og en Alzheimers patient, hvis sind langsomt slides op.

Skriften vurderer livet så højt, at det paradoksalt nok kun er dødsstraffen, som er den retfærdige straf, hvis man dræber et andet menneske. For den, som tager et liv vanhelligt i Guds billede, Guds mesterværk. "Den, der udgyder menneskets blod, skal få sit blod udgydt af mennesker. For i sit billede skabte Gud mennesket".

3. Skabt til et forhold til næsten

Vi er ikke blot skabt til at leve i et forhold til Gud, men også til andre mennesker.

Gennem Bibelen ser vi igen og igen, at det er de svage, de magtesløse, de i verdens øjne ubrugelige, som løftes op af Gud. Hannah synger i sin lovsang i 1. Sam. 2: "Fra støvet rejser han de svage, fra skarnet løfter han de fattige, han sætter dem blandt fyrster og giver dem hæderspladsen".

En frygt hos ældre mennesker er, at de bliver en byrde for andre mennesker, men i Guds skaberværk er vi en byrde for andre. Det er en grundlæggende del af det at være en familie eller et samfund.

"Bær hinandens byrder, således opfylder I Kristi lov", står der i Gal. 6:2.

Det betyder, at omsorg, respekt og medfølelse med næsten er en essentiel del af det at være kristen.

Der er visse neodarwinistiske filosoffer som reducerer menneskets værdi til celler og væv i sådan en grad, at de udviser en foragt over for det liv, som er forsvarsløst og svagt. For døende, mentalt og fysisk handicappede.

4. Guds forvaltere

"De (mennesker) skal herske over havets fisk, himlens fugle, kvæget, alle de vilde dyr og alle krybdyr, der kryber på jorden", lyder det fra Gud på Bibelens første sider.

Som Guds forvaltere er mennesket sat til at "herske" over resten af skaberværket, ikke udpine og misbruge jorden for vort eget forgodtbefindende, men som Guds tjenere med kærlighed være med til at fremme det gode og frugtbare liv for næsten og værne om naturen til Guds ære.

I lyset af dette er der principielt intet i vejen med at forske i genteknologi, så vi forstår tilværelsen og os selv bedre. Problemet er blot, at det ikke længere sker med en bevidsthed om, at det er Guds skaberværk, videnskaben søger at udforske.

5. Mennesket i synd

Et realistisk syn på mennesket inkluderer også, at det er ramt på legeme og sjæl af syndefaldet. Legemets forfald og døden er i sidste instans Guds straf for menneskets moralske ulydighed, at det vendte Gud ryggen og selv ville leve uden sin Skaber.

I Bibelen er døden noget unaturligt, en fjende, en straf, som gennemsyrrer

mennesket. Der er noget oprørende ødelæggende ved døden, som den kristne er bevidst om.

Men gennem Jesu liv, død og opstandelse kaster Det Nye Testamente nyt lys ind over døden. For den, som ejer nyt liv i Gud gennem Jesu stedfortrædende død, bliver døden nærmest en befrielse, ja, en nåde - et farvel til det gamle menneske fordærvet af synden, og en forventning om det nye opstandelsesliv, når døden endegyldigt bliver tilintetgjort.

Den genoprettelse, som Jesus bringer med sig omfavner alt i universet, mennesker, dyr og naturen. Det er den

kristnes forventning.

De utopiske drømme, som genteknologien lover, må tages med en vis skepsis. Den kristne lever i håbet om en ny himmel og en ny jord - og først da vil syndens konsekvenser - død, sygdomme, smerte og deformiteter - blive overvundet.

Kunstigt og naturligt

De fleste mennesker fornemmer sikkert instinktivt, at det ikke er godt at rode for meget med menneskets byggeklodser. Vi ser stadig den nyfødte som et mirakel, omend ikke fra Gud, så fra Naturen med

stort N.

Faren er dog reel for, at genteknologien ændrer på dette. Hvilken konsekvens for vort syn på mennesket får det fx, når det barn bliver skabt ved hjælp af æg- og sæddonation i en rugekasse. Er det så en mysteriøs og vidunderlig gave, eller blot et produkt af menneskelig opfindsomhed og minutøs planlægning?

Vi vil i de næste artikler beskrive genteknologiens perspektiver nærmere i rammerne af disse grundlæggende betragtninger.

DEN KRISTNE OG BØN (3)

Bøn som Lovsang

Af Louis Nielsen

“Herren støtter alle, der falder, og rejser alle de nedbøjede. Alles øjne er rettet mod dig, og du giver dem deres føde i rette tid. Du åbner din hånd og mætter alle skabninger med det, de ønsker. Herren er retfærdig på alle sine veje, han er trofast i alle sine gerninger. Herren er nær ved alle, der råber til ham, alle der råber til ham i oprigtighed. Han gør, hvad de, der frygter ham, ønsker, han hører deres råk om hjælp og frelser dem. Herren beskytter alle dem, der elsker ham, men alle de ugudelige udrydder han. Min mund skal forkynde Herrens pris, alle mennesker skal prise hans hellige navn, for evigt og altid” (Sl 145:14-21).

Salme 145 har overskriften “Lovsang af David”; en lovsang er en hyldet til Gud, en sang til hans ære, en salme til hans pris. Ham alene gælder lovsangen.

Men de bibelske lovsange er ikke, som mange moderne lovsange blot en opremsning af Guds attributter og navne og en tilskrivning af storhed, pris og ære til ham. De indeholder også en skabelsteologisk og frelseshistorisk hyldet til ham, som inddrager både Guds karakter, forsyn, frelsergerninger og hans kom-

mende rige.

I lovsangen er så at sige alle de elementer, som bibelsk teologi handler om, til stede. I den forstand er salmer som “Lover den Herre, den mægtige konge med ære” eller “Op al den ting, som Gud har gjort” eller “Til Himlene rækker din miskundhed Gud” langt mere “lovsange”, end mange moderne lovsangskor er det.

Lovsangen er menighedssang, og sangen frembæres af hele Israels menighed og reflekterer ikke alene Israels erfaringer af Jahve, men alle menneskers, ja al skabningens, og rummet den udfolder sig i er ikke alene tiden, men også evigheden.

Salmen er universel i sin opbygning. Menneskers erfaringer af Gud smelter sammen til ét, salmen er hele skabningens lovsang til Gud som skabning uanset individuelle erfaringer, og hvor i historien man befinder sig.

Afhængig af Gud

Salmistens påstand er, at uanset hvad man måtte tro om Gud, er man som skabning skabt af ham, afhængig af ham og omfattet af hans godhed, og derfor må han have krav på ens pris.

Gud ryster man ikke sådan af sig. Man

kan mene, han ikke er til og tro man er her ved tilfældighedernes tilfældighed, men det gør det set fra Guds standpunkt ikke mindre sandt, at man er Guds skabning og afhængig af, at han sørger for en. Han opretholder sit styre af verden, uanset hvilke love, institutioner og mennesker, han bruger til det formål.

Det at livet er givet os kan ingen undrage sig. Salmisten ser Gud allevegne, i naturen, i historien (slægterne), i godheden, i trofastheden, i bønghørelsen, i Guds omsorg især for undertrykte og nedbøjede og i retfærdigheden og ikke mindst i håbet om, at en dag skal alt ondt og al gudløshed være borte for altid og alene Guds rige (kongedømme) og Guds pris bestå i al evighed.

Sådanne er rammerne og den trosoverbevisning, som går gennem denne salme, og det gør den til en lovsang.

Guds hellighed, herlighed, frygtindgydende magt, trofasthed og barmhjerlighed er i forgrunden og bagved alt,

som salmen lovpriser Gud for. Gud er i sandhed den tilbedelsesværdige. Her må al bøn begynde, og således beder Guds folk i hele Bibelen.

Dyrene kan ikke bede og den livløse skabning slet ikke, men alligevel er det som om, at de ved selve deres eksistens er både en tak og en bøn til Gud.

Sådan i flere af Salmerne, sådan også i Brorsons pragtfulde salme "Op al den ting, som Gud har gjort", hvor den mindste nælde, fuglene i flugt på himlen, skovens mylder af liv, fiskene i havet, stjernerne på himlen og englehæren alle er der som tegn på Guds visdom, godhed og storhed, og alle "føler" sig afhængige af ham og retter deres tak til ham.

Disse salmer har noget eskatologisk over sig; de beskriver noget, som sjældent synes virkeligt her om nogensinde, men vil blive virkeligt, når "kongen vender tilbage", og alt er underlagt ham. En lovsang vil altid have dette eskatologiske islæt; det er det "himmelvendte blik", troen på og tilliden til, at Gud vil gøre alting nyt, skabe "himle og jord, hvor retfærdighed bor".

"Komme dit rige" er den centrale bøn i Herrens bøn; alle de andre bønner i bønnen udspringer af den og samler sig i den, sådan som rigets komme også er det centrale tema i Jesu forkyndelse.

Universet i bøn

Det er underligt som vi kan føle os hæmmede, når Bibelen anslår denne universalistiske tone. Måske er vi bange for ikke at være ortodokse nok. Selvom sandheden om udvælgelse er afgørende i vor tro, taler Bibelen også om det i paradoksets form, så det ikke er muligt for os at forholde os udelukkende logisk til sådanne sandheder, som kun Gud fuldt ud forstår.

Universalisme i den forstand, at alle bliver frelst, og at helvede og fortabelse nu er afskaffet, er ikke muligt at opretholde, hvis vi vil være tro overfor det bibelske vidnesbyrd.

At kun de, som Faderen kalder og drager kommer til Jesus, og at kun de, som Faderen giver ham, er hans og sikret evigt liv, er klart nok af Jesu ord i Joh 6 og andetsteds.

Hvor mange Faderen så drager fortælles os intet steds, men ikke så få steder i Skriften lægger op til, at det bliver mange, virkelig mange, omend

det både i Jesu liv her på jorden og ofte i kirkens historie kan synes som om, det er få.

Om Guds frelsesvilje og Guds kærlighed til mennesker lades vi aldrig i tvivl i Skriften, heller ikke om Guds godhed mod mennesker, som faktisk ikke fortjener andet end hans vrede og dom.

Salmisten er heller ikke skamfuld ved at inddrage disse sider af Guds karakter og vilje i sin lovprisningssalme. Han bevæger sig i salmen langt ud over Israels grænser, ja uden for menneskenes rige sågar. Det gør flere andre af salmerne, og nogle af profeterne gør det, og apostlene gør det, når de rejser landene tynde for at udbrede Kristi evangelium.

"Jeg vil hylde dig, min Gud og konge"

Et bedehus for folkene

Guds tempel kaldes i Det gamle Testamente et "bedehus for folkene", og Jesus tager det tema op, da han jager kræmmerne ud af hedningernes forgård. Guds menighed, siger Paulus, skal være et sådant bedehus for folkene, og når vi kommer sammen i Guds hus beder, takker, påkalder og anråber vi for alle mennesker (1 Tim 2:1 ff.), og Paulus sætter det ind i en belæring om Guds ønske om at frelse alle mennesker og om Jesus som formidleren mellem Gud og mennesker, Jesus, som også gav sit liv som løsesum for alle.

Salmistens beskrivelse af Gud og hans velgerninger mod sin skabning i versene 14 til 20 er så uforbeholden positiv, at vi undrer os og spørger, om han da slet ingen realitetssans havde? For er det, hvad vi faktisk oplever?

Beskrivelsen passer mere på tiden før syndefaldet, medens Adam og Eva endnu opholdt sig i haven end på tiden efter eller på den messianske tidsalder profeteret om af profeterne eller med beskrivelsen af Guds rige i Åb 21 og 22. Salmisten nærer ikke den ringeste tvivl om, at sådan er det Guds vilje og intention at velsigne sin skabning, og at han faktisk velsigner den med mad og vand, med retfærdighed og trofasthed, med

bønhørelse og hjælp og frelse og med beskyttelse.

Jesus stemmer i med det, når han siger: "Jeres fader ved, hvad I trænger til, endnu før I beder ham om det" (Matt 6:8) eller "Når da I, som er onde, kan give jeres børn gode gaver, hvor meget snarere vil så ikke jeres fader, som er i himlene, give gode gaver til dem, der beder ham" (Matt 7:11).

Hvis vi ikke altid får, og hvis vi oplever ting, som er det stik modsatte af det, salmen siger i sit hyldesdigt til Gud, så skyldes det først og fremmest, at vi lever i en falden verden, og at vi bærer med på den dom, som ramte skabningen. Men hos Gud er der frelse, og en dag kommer vi til at opleve det, salmisten synger om i sin salme, og allerede nu oplever vi det i glimt.

Takkende ånd

Salme 145 minder os om, at når vi beder, er det vigtigt, at vi beder med en lovprisende og takkende ånd. Det tilkommer os som skabninger, at når vi nærmer os Gud, nærmer vi os ham i den ånd. Vi er aldrig i en position, hvor vi kan kommandere med Gud. Vi kommer også med en forventning til Gud - grundlagt i hans løfter til os, og i den holdning han har til os - om, at han vil på alle måder drage omsorg for os. Og vi har også den tillid, at vi ikke alene kan komme til ham med vore egne behov, men også med vore kæres, ja alle menneskers behov, endda den hele skabnings.

Gud både hører os og giver os, ikke blot, hvad vi beder ham om og har behov for her nu, men også af sit evige rige og sin herlighed, det rige og den herlighed han en dag vil lade oprinde for hele sin skabning.

Med Paulus' ord til filipperne vil Gud "fuldt ud give os alt, hvad vi har brug for, af sin rigdom på herlighed i Kristus Jesus" (Fil 4:19). Derfor er salmisten rede til ikke blot at bede, men først og fremmest til at hylde Gud:

"Jeg vil hylde dig, min Gud og konge, jeg vil prise dit navn for evigt og altid. Hver dag vil jeg prise dig, jeg vil lovprise dit navn for evigt og altid".
"Min mund skal forkynde Herrens pris, alle mennesker skal prise hans hellige navn, for evigt og altid" (vers 1-2 & 21).

Af Carsten Thomsen

De to anti-utopiske fremtidsromaner 1984 og Fagre Nye Verden har begge opnået klassiker-status, og begge viste sig at holde stik - Orwell forudså hvordan verden ville blive under totalitære Big Brother samfund; Huxley forudså fremtiden i vestlige samfund, hvor teknologien ville blive hyldet som den højeste gud.

Orwell forudså et kommunistisk styre, der ville forbyde bøger og adgangen til information, Huxley forudså et vestligt samfund, hvor ingen ville læse seriøse bøger, men hvor alle ville blive oversvømmet med så megen information, at de forblev passive og uden evne til at analysere det, de hørte og så.

- Orwell frygtede et system, der skjulte sandheden - Huxley frygtede, at sandheden ville drukne i et hav af ligegyldigheder. I 1984 kontrolleres menneskene ved at blive tilføjet smerte. I Fagre nye Verden kontrolleres de ved at blive tilbudt nydelse, skriver Neil Postman i bogen Amusing Ourselves To Death (Fagre Nye TV-Verden).

Kristendommen afskaffet

Huxley er skræmmende præcis i sin stærkt satiriske roman. Den er skrevet i 1932, men indvarsler med sin profetiske røst biologiens tidsalder, som vi i vor tid for alvor ser konturerne af.

Fortællingen foregår i en fjern fremtid - i år 2700 - eller som der står - 632 E.F. (efter Ford) - ikke efter Kristus, for Gud og al religion er afskaffet og erstattet af tilbodelsen af teknologien symboliseret i Ford, der opfandt samlebåndet.

Romanen åbner med et besøg på et laboratorium, hvor mennesker fremstilles på samlebånd og via genteknologien opdeles i et sindrigt klassesystem. Den kloge elite, alphaer, de mellem-intelligente betaer, og så underklassen, epsiloner, som udfører det hårde manuelle arbejde.

Fostrene bliver fra starten via impulser disponeret mod læsning af bøger og kærlighed til naturen. Monogami er ildeset - følelsesmæssigt at binde sig til ét menneske betragtes som unaturligt. I stedet opfordres der til fri sex med så mange

partnere som muligt. Ingen føder mere børn på den naturlige måde, familierne er afskaffet.

Sorg, bedrøvelse og alle andre kedelige følelser skubbes af vejen med en slags forfinet lykkepille kaldet Soma, som sender folk i drømmeland.

- Alle de fordele, der var ved kristendommen og alkohol; men ingen af manglerne. Man tager ferie fra den virkelige verden, når man vil, og vender tilbage uden så meget som hovedpine eller tømmermænd, siger en af personerne i romanen.

Underholdningsindustrien udfylder tømrummet med følefilm - bemærk - ikke film, der får dig til tænke eller analysere, men blot opleve dejlige følelser hele tiden. Individualiteten er udvisket

“Orwell frygtede et system, der skjulte sandheden.

Huxley frygtede, at sandheden ville drukne i et hav af ligegyldigheder.

og folk er reduceret til driftsfikserede zombier, historieløse, uden interesse for bøger, poesi eller kunst.

Alt er af verdensherskerne designet for at sikre den højeste lykkefølelse og bevare den sociale stabilitet. Som verdensherskeren Mustafa Mond koldt reflekterer:

- Verden er stabiliseret nu. Folk er lykkelige. De får, hvad de ønsker, og de ønsker aldrig, hvad de ikke kan få. De har det godt; de er betrygget; de fejler aldrig noget; de er velsignet uvidende om lidenskab og alderdom; de er befriet for forældre-plagen. Og hvis der alligevel er noget, som går dem imod, så er der soma, forklarer herskeren koldt.

En vild i civilisationen

Hovedpersonen i romanen er outsideren Bernard Marx, der er lille af vækst, og som har svært ved at tilpasse sig det velordnede samfund. Bernhard længes efter de ægte følelser og dybere relationer med andre mennesker.

Sammen med den overfladiske, smarte og soma-fikserede Lenina får han mulighed for at besøge et reservat uden for civilisationen, hvor der stadig bor mennesker, som får børn på den “gamle og unaturlige måde”.

Marx får som et eksperiment lov til at tage en af de “vilde” med hjem til storbyen. Det rå naturmenneske Johannes er opflasket med Shakespeares samlede værker - den eneste bog han nogensinde har læst. Fra Shakespeare henter han sine dyder, sit heltemod og sine idealer.

Johannes vækker interesse i den nye fagre verden - Marx' status vokser og fra at være ildeset er han pludselig blevet “cool” blandt eliten, fordi han har forbindelser med “den vilde”.

Det hele ender dog tragisk for hovedpersonerne. Johannes kan ikke affinde sig med mangelen på ægte menneskelige følelser og civilisationens fokus på eskapisme og kunstige fornøjelser, og han nægter konsekvent at tage den beroligende soma.

Og Bernhard Marx' korte berømmelse fordufter, da hans “eksperiment” ikke bringer frugt. Han bliver sendt til en isoleret ø, hvor han ikke kan foretage

flere uheldige eksperimenter.

Fortællingen kulminerer i en lang afsluttende diskussion mellem Johannes og verdenslederen Mustafa Mond om menneskets behov for Gud. Johannes er forarget over, at Mond har gemt en Bibel i pengeskabet, og at han bevidst har forsøgt at undertrykke kendskabet til Gud.

”Gud kan ikke eksistere sammen med teknik, videnskabelig medicin og universal lykke. Man må vælge, argumenterer Mond.

- Men det er naturligt at tro på Gud, når man er alene - helt alene, om natten, når man tænker på døden, siger Johannes.

- Men folk er aldrig alene nu til dags, siger Mustapha Mond. Vi får dem til at hade ensomhed; og vi ordner deres liv for dem på en sådan måde, at det er næsten umuligt for dem nogen sinde at være alene.

Den vilde nikkede mørkt. I Malpais havde han lidt, fordi de havde lukket ham ude fra folkets fælles-liv, og her i det civiliserede London led han, fordi han aldrig kunne undslippe dette kollektiv-liv, aldrig få lov til at blive for sig selv i fred og ro.

Paradis på jord

Romanen er selvfølgelig science fiction, men vores samfund bevæger sig hastigt

”Gud kan ikke
eksistere sammen
med teknik, viden-
skabelig medicin og
universal lykke.
Man må vælge.

Mustapha Mond

imod Huxleys skrækvision. Bioteknologien er endnu i sin barndom - hvordan bliver samfundet, når vi oplever den i fuldt flor? For ønsker vi dybest set ikke lykkefølelse, underholdning, tryghed, et langt liv uden sorg og lidelser, sikker-sex-uden-forpligtelser?

Genetisk screening bliver allerede brugt af rige ægtepar i lande som Kina og Indien for at sikre sig det eftertragtede drengebarn. Vores soma hedder nu lykkepiller, vi falder alle på halen over de seneste teknologiske landvindinger og er fascineret af internettet, som kobler os alle sammen. Fritiden går med pc-

spil, alverdens tv-kanaler og film i lange baner. Vi ønsker at fjerne alle tegn på alderdom med botox og kunstige læber, og have døden i armslængde ved at flytte de udslidte til plejehjem.

Det virkelige skræmmende ved vort vestlige overflodssamfund er, at Gud er reduceret til nærmest ingenting. Videnskaben har erstattet Gud. Den tilbæder vi. Uden Gud stræber, håber og planlægger mennesket i dets stolthed og arrogance efter paradiset på jord. Borte er længslen efter den evige stad, efter den jord, som Gud vil forny. For her ligger det virkelige Paradis. Som Johannes (altså apostlen) i sin henrykkelse så dette sted:

”Derfor står de for Guds trone og tjener ham dag og nat i hans tempel, og han, som sidder på tronen, skal rejse sit telt over dem. De skal ikke sulte længere og ikke tørste længere, hverken solen eller nogen anden hede skal plage dem, for Lammet midt for tronen skal vogte dem og lede dem til livets kildevæld, og Gud vil tørre hver tåre af deres øjne.” Joh. Åb. 7

Det er Bibelens vision. Og det er ikke utopi. Det er ikke science fiction. Det er den virkelige virkelighed.

Læs gamle artikler og abonner på bladet på:

www.kristentperspektiv.dk

Kristent Perspektiv udgives af Perspektiv Bibelskole. **Sekretariatet** v. Henning Lytje, Falen 61A, 5000 Odense C, tlf. 74415540. **Ekspedition:** Gerda Jessen Sørensen, Lindevej 56A. 5250 Odense SV, tlf. 66132048. **Redaktion:** Carsten Thomsen (ansv. red), Hvidbjergvej 9, 1th, 2720 Vanløse, e-mail: ctpress@mac.com, tlf. 38 71 25 74, Louis Nielsen, Lungstedløkken 2, 5250 Odense SV, tlf: 65 96 38 37, e-mail: louis.nielsen@mail.dk. Bladet **udgives** 4 gange om året. Det udsendes gratis til studerende på Perspektiv Bibelskole. **Årsabonnement:** 125 kr. **Hjemmeside:** www.kristentperspektiv.dk

**Vi er nu kommet til hjertet af Narniakrøniken.
Til det punkt, som lukker hele fortællingen op.
Parallellerne er tydelige til Jesu lidelseshistorie.
Læs Louis Nielsens artikel om kapitel 14 og 15
i "Løven, Heksen og Garderobeskabet".**

Aslans lidelse og triumf

Vi bevæger os nu ind i hjertet af Narniakrøniken, til det punkt, som giver fortællingen sammenhængskraft og forsyner os med den fortolkningsnøgle, som lukker hele fortællingen op for os.

Det korte og lange, som disse fortællinger er om, er Aslans død for det rige og de skabninger, han har skabt og hans genopstandelse til triumf og sejr.

Ingen kan have den ringeste tvivl om, hvor Lewis henter sin inspiration til netop de fortællinger; der er vel heller ikke mange steder i hans store forfatterskab, hvor han selv personligt er mere overbevist om den underliggende sandhed bag det han skriver om, og hvor hans litterære geni udfolder sig så meget som her.

Sammenholdt med evangeliernes fortælling af Jesu lidelseshistorie, som begynder med indtoget i Jerusalem en uge før påske og slutter med, at Jesus 40 dage efter sin opstandelse oprykkes til himlen til Guds trone, gennemlever Aslan og børnene et lignende forløb.

Den afgørende uge i Jesu liv og den afgørende "uge" i Aslans liv er temaet i denne store fortælling.

Lewis maler denne fortælling med en fin pensel og får utroligt mange detaljer med. Gang på gang, når vi læser denne fortælling om Aslans kvalfulde lidelse og triumferende kommen til live igen, griber vi os selv i at blive opmærksomme på lidelsesfortællingen, som var det første gang, vi læste den. Kan vi f.eks., når vi hører om "Berunas Vadested", undgå at tænke på Getsemane?

Den sidste uge i Jesu liv er ifølge evangeliene præget af planlægning lige fra ypperstepræsternes hemmelige plan til en gang for alle at skaffe sig af med Jesus af Nazaret til Judas' forræderi, men også af Jesu planlægning. Det forhold genspejler sig i Lewis' fortælling om, hvordan løven Aslan møder sin død.

Samtidig fornemmer vi tydeligt, at kampen mellem den hvide heks og Aslan også har en dimension, som rækker langt ud over tiden og landet Narnia. Lewis skaber med sin digtning rammer omkring dette drama, som associerer til de

rammer, Det Nye Testamente sætter Jesu død og opstandelse ind i.

Vi kan måske endda driste os til at tale om "teologi i børnehøjde", men vel at mærke teologi, som ikke går på kompromis, men får det hele med og lader korset stå tilbage med hele dets mysterium af forløsende og livgivende kærlighed. Man må være gjort af is, som heksen er det, hvis man kan gå fra læsningen af disse kapitler uden at være dybt berørt.

Definitivt slag

Det, som skal til at ske, bestemmer Narnias og verdens skæbne for altid. Det er det altafgørende slag, og den, som vinder det, har vundet definitivt, men det er ikke det sidste slag. Ind imellem det og enden ligger adskillige slag, som de følgende bind i Narniakroniken beretter om, og der er en lang vej til "Det sidste slag". Men udfaldet af alle de efterfølgende slag er givet med udfaldet af dette slag.

Slaget her, som udkæmpes alene mellem Aslan og den hvide heks, og som synes at ende med heksens triumf, er dårligt nok til ende, før kong Peter og hans medkonger i Narnia skal udkæmpe deres slag med heksen og hendes horder.

Sådan er det også med Jesus og hans samvær med disciplene den sidste uge i hans liv; på mange måder og på afgørende vis handler det om den fremtidige strategi i den kamp mod mørkets kræfter, som for alvor sætter ind med Jesu død:

"Efter et måltid, som blev indtaget ude i det fri på bakketoppen, fik de for en stund travlt med at tage teltet ned og pakke forskellige ting sammen. Inden klokken blev to, var de marcheret af sted i nordøstlig retning. De gik i et mageligt tempo, for de skulle ikke nå så langt. Under den første del af turen satte Aslan Peter ind i sin strategi".

Dette både minder og ikke minder. Og sådan skal det være. For dette er Narnia og ikke Jerusalem år 30. Men kender man evangeliefortællingen, vækker det minder om Jesus på tempelpladsen om dagen og tilbagetrukket til Martas og Marias hjem i Betania om aftenen.

Den store tale på Oliebjerget og lignelserne om verdens ende, som Jesus fortalte sine disciple i de dage, såvel som Johannes 12 og 13 rinder os i hu. Og

Det, som skal til at ske, bestemmer Narnias og verdens skæbne for altid.

Det er det altafgørende slag

at vi er i den sidste uge, og efterhånden som fortællingen skrider frem, mere og mere nærmer os midten af denne uge, bliver også tydeligere og tydeligere:

"Og han fortalte hele tiden Peter, hvordan han skulle lede manøvrene, og sagde ting som.... "Du må sende spejdere ud for at forvisse dig om, at hun (heksen) ikke gør dit eller dat," indtil Peter til sidst sagde: "Men du er der jo selv, Aslan," "Det kan jeg ikke love dig," svarede løven. Og han fortsatte med at give Peter instruktioner. Under den sidste del af turen var det Susan og Lucy, der så mest til ham. Han sagde ikke ret meget, og det forekom dem, at han var bedrøvet".

Peters (apostlen) "dumme" initiativ om at have sværd med er også med, men kun som en kort bemærkning.

"Aslans humør påvirkede alle den aften. Peter følte sig også utryk ved tanken om at skulle styre slaget på egen hånd; nyheden om, at Aslan måske ikke ville være til stede, var kommet som et stort chok for ham. Aftensmaden blev indtaget i stilhed. Alle fornemmede, hvor meget anderledes alting havde været den forrige aften eller blot den samme morgen. Det var, som om de gode tider, der kun lige var begyndt, allerede var ved at få en ende."

Det er uden tvivl den sidste aften og sidste nat, Jesus havde sammen med disciplene, det er meningen, vi skal associere til, når vi læser denne skildring. Det er en aften og nat fyldt af megen

bekymring, frygt og sorg. Det er også forræderiets nat, og den nat, hvor mørket har magten. Lucy har en tydelig uro og fornemmelse af, at "der vil ske noget forfærdeligt med Aslan".

Aslans sidste nat

De følgende sider af fortællingen handler om det, som i Aslans liv er pendanten til Getsemane i Jesu liv:

"Aslan! Kære Aslan!" sagde Lucy. "Hvad er der i vejen? Kan du ikke fortælle os det?" "Er du syg, kære Aslan?" spurgte Susan. "Nej," sagde Aslan. "Jeg er ensom og bedrøvet. Læg jeres hænder på min manke, så jeg kan mærke, at I er der, og lad os så gå videre sådan."

Og fortsætter vi i rækken af analogier til evangeliefortællingen, som den fortsatte fortælling om Aslans sidste nat bringer i hu, kommer vi til pågribelsen, forhørerne og forberedelserne til selve korsfæstelsen:

"Der stod en stor skare forsamlet hele vejen rundt om Stenbordet, og selv om månen skinnede (i evangeliet er det påske), bar mange af dem fakler, som udsendte uhyggelige røde flammer og sort røg. Og hvilke væsener var de ikke! Der var trold med kæmpestore tænder og ulve og mennesker med tyrehoveder; ånder fra onde træer og giftige planter, og andre skabninger, som jeg ikke vil beskrive, for hvis jeg gjorde det, ville de voksne nok slet ikke give dig lov til at læse denne bog - huldrer og furier og nattemarer, fantomer, gespenster, demoner, kimærer, gnomer og nøkker. Faktisk kunne man finde alle dem, der var på heksens side, og som ulven havde sat stævne på hendes bud. Og lige præcis i midten, oppe på bordet, stod heksen selv."

"Dette er jeres time, og mørket har magten" (Luk 22:53), sagde Jesus til dem, der var kommet for at pågribe ham. Alle onde skabninger - mennesker og dyr, mytologiske skikkelser og eventyrfigurer, demoner og sådanne skabninger, vi kun kan tro hører hjemme i helvede og i helvedes torturkamre - er mødt op for at håne Aslan og pine ham og nyde at se ham dø.

Flere gange fremhæver Lewis Aslans stille, selvhengivende og majestætiske optræden. Selv i sin død er han konge,

og selv nu frygter hans fjender ham:

“Der hævde sig en skrækslagen hylen og mumlen fra væsenerne, da de så den store løve komme gående op imod sig, og et øjeblik syntes selv heksen at være lammet af frygt. Så genvandt hun fatningen og udstødte en vild og uhyggelig latter.”

“Da Jesus sagde: “Det er mig,” veg de tilbage og faldt om på jorden” (Joh 18:6). “Da Pilatus hørte de ord, blev han endnu mere bange” (Joh 19:8). “Han blev plaget og mishandlet, men han åbnede ikke sin mund; som et lam, der føres til slagtning, som et får, der er stumt, mens det klippes, åbnede han ikke sin mund” (Es 53:7). Det er bibelord, som disse, som vækkes til live i vor hukommelse, når vi læser Lewis’ betagende skildring af Aslans optræden på sin fornædrelses og lidelses dag:

“Så kom andre - onde dværge og aber (Lewis synes ikke at have haft meget til overs for aber, jvf aben Finte i “Det sidste slag”) - styrtende til for at hjælpe dem, og i fællesskab rullede de den store løve om på ryggen og bandt hans fire poter sammen, mens de hujede og jublede som om de havde gjort noget modigt, selv om løven kunne have fældet dem alle med blot én af sine store poter, hvis han havde villet. Men han mælede ikke en lyd.....”

Kærlighed og styrke

Igen har vi en henvisning til Aslans poter, til den magt af både almægtig kærlighed og almægtig styrke, Aslan sidder inde med. Selv nu er han ikke svækket, og han er ikke i sine fjenders magt et sekund længere end han selv giver lov. Og hvad fjenderne angår, kan deres ynkelighed næppe beskrives mere rammende, end det bliver gjort her.

Hvad Lucy, Aslans måske mest hengivne ven angår, beskrives hendes reaktion betagende med disse ord:

“Åh, hvordan kan de dog gøre det?” sagde Lucy med tårerne strømmende ned ad kinderne. “De udyr, de udyr!” - for nu, hvor den første forskrækkelse var overstået, forekom Aslans nøgne ansigt hende at være mere tappert og smukt og tålmodigt end nogen sinde.”

Omsider har pøbelen fået sit. Og igen understreger Lewis løvens format: “Han

Alt er forvandlet. En ny kraft og styrke og en jublende og legende glæde spredter sig fra Aslan til børnene

var så kæmpestor, at det kostede dem voldsomme anstrengelser at løfte ham op (på Stenbordet). Og som da heksen ville dræbe Edmund, sådan “blottede hun sine arme, som hun havde blottet dem den forrige nat, da det havde været Edmund i stedet for Aslan”. Stærkere kan Lewis ikke bekende sin tro på stedfortrædende død.

Heksens hån

Som heksen løfter kniven for at bore den i Aslan, kan hun ikke afholde sig fra hånende at proklamere sin triumf. Men kan hun virkelig tro, hun har vundet? Hun har hele sit liv levet på en løgn, en illusion om, at hun er verdens herskerinde. Hun må naturligvis tro på den løgn, hvormed hun har lagt verdener og menneskeliv øde, hvormed hun også har bragt kulde ind over verden. Men løgn bliver aldrig sandhed, og hvad Den store Troldom, hun henviser til, angår, ved hun lige så lidt besked, som hun ved om alle andre sandheder.

Sandhed har hun aldrig kendt, og som sin ultimative triumf udfordrer hun nu Aslan og fortæller ham, at han dør forgæves: “Men når du er død - hvad skal da kunne forhindre mig i også at dræbe ham (Edmund)? Hvem vil så kunne redde ham? Vid at du har givet mig Narnia til evig tid, og du har mistet dit eget liv og ikke reddet hans. Fortvivl og dø med denne viden”.

Nogenlunde sådan har verden set ud for særdeles mange - og ser den fremdeles ud for de mange, som Jesus ikke er levende realitet for - da Jesus udåndede på korset og få øjeblikke senere blev taget livløs ned af korset og lagt i en grav. Men

sådan tager verden sig ikke ud.

For heksen tager lige så meget fejl her, som hun har taget fejl af alle andre ting. For der er en “endnu større troldom fra før tidernes morgen”, som hun ikke kender til. “Den visdom har ingen af denne verdens herskere kendt, for havde de kendt den, ville de ikke have korsfæstet herlighedens Herre” (1 Kor 2:8).

Narnias påskemorgen

Indledningen til kapitel 15, hvis tema vi uden at ramme ret meget ved siden af kunne kalde Narnias påskemorgen, begynder uendelig trist. Heksens, som endnu er beruset af sin “sejr”, er tørstig efter mere blod.

Og nu er det børnenes og de øvrige af Narnias skabninger, som er loyale over for Aslan, nu er det deres liv, det gælder. De på deres side er alt for meget “fyldt af bedrøvelse og skam og rædsel over Aslans død” til virkelig at føle den overhængende livsfare, de er i.

Et dæmonisk mørke hviler over landet, som der hvilede et mørke over “hele jorden” fra “den sjette time indtil den niende time” (Matt 27:45), de timer hvor Jesus dør. Discipelflokken var flygtet i vild panik og spredt for alle vinde, og da den igen er samlet, er det “inde bag lukkede døre af frygt for jøderne” (Joh 20:19).

Lewis anslår de samme ting ved den måde, han indleder fortællingen i kapitel 15 på. Også den omsorg og kærlighed, kvinderne lagde for dagen i forbindelse med Jesu gravlæggelse reflekteres i Lewis’ fortælling. Og når det gælder Aslan - den myrdede Aslan - viser også musene ærbødighed og gør det ved med deres skarpe tænder at gnave båndene som binder ham til Stenbordet over.

Pigerne gør arbejdet færdigt: “Aslan lignede mere sig selv uden dem. For hvert øjeblik, der gik, kom hans ansigt til at se mere og mere ædelt ud, for det blev hele tiden lysere, så de bedre og bedre kunne se det.” Og nu begyndte fuglene at synge. “Det var ganske tydeligt ikke længere nat, men morgen”.

“Solopgangen havde fået alting til at se anderledes ud - alle farverne og skyggerne havde forandret sig - at de et øjeblik ikke kunne se, hvad der var sket. Men så fik de øje på det. Stenbordet var flækket midt over og gået i to stykker; og Aslan var intetsteds at se.

“Åh, det er forfærdeligt”, hulkede Lucy. “Kunde de i det mindste ikke have ladet hans lig være?” “Hvem har gjort det?” råbte Susan. “Hvad betyder det? Er her troldom på spil igen?” “Ja!” buldrede en stemme bag dem. “Her er troldom på spil.” De vendte sig om. Dér, midt i sollyset, større end de havde set ham før, stod Aslan og rystede sin manke (for den var åbenbart vokset ud igen.)

.....”Men hvad betyder det alt sammen?” spurgte Susan, da de var faldet noget til ro. “Det betyder,” sagde Aslan, “at selv om heksen kender til “Den store Troldom”, så er der en endnu større troldom, som hun ikke ved noget om. Hendes viden går kun tilbage til tidernes morgen. Men hvis hun havde kunnet kigge en smule længere tilbage, ind i stilheden og mørket før tidernes morgen, ville hun dér have set en anderledes besværgelse. Hun ville have vidst, at når et villigt offer, som ikke har begået forræderi, bliver dræbt i stedet for en forræder, revner Stenbordet og selve Døden bliver besejret.”

Alt er forvandlet

Livet er vendt tilbage til Aslan og til Narnia. Alt er forvandlet. En ny kraft og styrke og en jublende og legende glæde spreder sig fra Aslan til børnene. Som i evangeliernes beretninger om Jesus i de 40 dage mellem opstandelsen og himmelfarten, hvor han pludselig var der og lige så pludseligt var borte igen, er Aslan der pludselig, og så med et er han borte igen. Pigerne får lov til at komme ham nærmere end før; Aslan ligefrem leger tagfat med dem og giver dem endda lov til at ride på hans ryg, og

“så stoppede han brat og uventet op, så de alle tre rullede rundt i en lykkeligt leende bunke af pels og arme og ben. Det var en tumlende og vilter leg, som ingen uden for Narnia nogen sinde har oplevet magen til; Lucy kunne ikke rigtigt finde ud af, om det var som at lege med et tordenvejr eller som at lege med en killing. Og det sjove ved det var, at da de alle tre til sidst lå og gispede i solen, følte pigerne sig ikke længere den mindste smule trætte eller sultne eller tørstige”.

“Og nu til sagen,” sagde Aslan et øjeblik efter. “Jeg kan mærke, at jeg skal til at brøle. I må hellere stikke fingrene i ørerne.” Og det gjorde de så. Og Aslan rejste sig, og da han åbnede munden for at brøle, blev hans ansigt så frygtindgy-

dende, at de ikke turde kigge på det. Og de så alle træerne foran ham bøje sig for hans brøl som græsset på en eng bøjer sig for vinden. Så sagde han “

Jamen det er mageløst. Det er ikke kun en beskrivelse af en stemning, vi har her; frelseshistorie og teologisk refleksion indgår i den - og det på det allerdybeste plan - uden at vi på noget tidspunkt træder ud af fortællingen og af billederne. Det er det dybt fascinerende og engagerende ved det, Lewis kan.

Påskemorgen i frelseshistorien vender op og ned på alle ting. Den gamle verdensorden får sit dødsår. En ny tidsalder begynder at gry. Den kommende verden, hvor døden og synden ikke er mere, og hvor Satan ligger knust for vore fødder, er indledt. Natten viger, og morgenen er på vej.

Allerede nu er vi på vej ind i Guds

riges fremtid. Og det er så definitivt og endegyldigt, at der aldrig vil kunne laves om på det. Også selvom om mørket, natten og døden ustandseligt søger at vende tilbage, og Djævelen stadig opfører sig som om, at det er ham, der vandt sejr.

Således også i Narnia. Her har Aslan for evigt sikret sig, at Narnia altid forbliver hans, og at hans vilje for dets fremtid ultimativt vil ske.

Endnu er der en del kampe, som skal kæmpes og en del modstand, som skal overvindes, og endnu vil heksen fra tid til anden genvinde styrke og vende tilbage. Men sin gamle styrke får hun aldrig igen.

Illusionen om, at Narnia tilhører hende, vil hun stadig bære i sit bryst, men vi ved bedre. For vi kender Aslan og ved, at han ikke er en hvilken som helst løve, men Den store Løve.

Narnia - nu også i biffen

Timningen er perfekt. Med de afgørende kapitler i Løven, Heksen og Garderobeskabet er bogen blevet filmatiseret. Vi ser på redaktionen med spænding frem til filmen, og vil selvfølgelig anmelde den i næste nr.

Harry Potter bøgerne er en solstrålehistorie i bogbranchen. Gennem de seneste år har de skabt megen interesse og begejstring ikke alene i England og USA, men over hele verden, alt eftersom de er blevet trykt på alverdens sprog. Oversættelsen til kinesisk var en af de største bogudgivelser i Kinas historie.

Harry Potter bøgerne rammer en tone hos både børn og voksne, og filmatiseringen af bøgerne har fyldt biografene.

Udover populariteten har bøgerne også opmuntret millioner af børn til at læse litteratur for første gang. Mange forældre er begejstrede over at se deres børn læse disse historier og dernæst at opfordre dem til også at læse andre bøger.

Der har dog været meget følelsesladede angreb på Harry Potter-serien især fra kristne. Kritikken er hovedsagelig kommet fra USA, men også fra Storbritannien og andre lande. I USA har kristne i radioen, i artikler og på tv angrebet serien stærkt. Der er kristne skoler, hvor bøgerne er blevet forbudt. Jeg har selv fået mange telefonopkald fra forvirrede forældre, som siger: "Mine børn elsker disse bøger, jeg elsker disse bøger - hvad foregår der?".

I den første af bøgerne optræder en lille dreng, som opdager, at han er blevet født med magiske kræfter. Han kommer derefter på en skole for troldmænd kaldet Hogwarts, hvor han lærer at udvikle sine gaver. Blot fordi bøgerne bringer læserne ind i en fantasiverden med magi og trolddom, så siger mange kristne, at de opfordrer til det okkulte.

Det andet kritikpunkt er, at bøgerne opfordrer til at gøre oprør mod autoriteterne. Kritikerne pointerer, hvordan Harry nogle gange taler til sin onkel og tante, der opdrager ham - selvom det må siges, at de behandler ham temmelig dårligt (mildest talt, da de er ualmindelig onde).

For det tredje er der mange kristne som helt enkelt siger, at fantasi er farligt, og at den slags fantasiverdener er farlige for dem.

Hellere end bare acceptere den slags kritik, er vi kaldet som kristne til at være salt og lys i vort samfund, og vi har et ansvar til at vurdere bøgerne nøje. Hvis vi har børn, som er ivrige efter at læse

Harry Potter og hans kritikere

Bog nr. seks i Potter-serien er udgivet i efteråret, og nu er filmatiseringen af fjerde bog i biografen. Verden over sluger børn og voksne bøgerne om magi, trolddom og kampen mod den onde I-ved-nok-hvem. Flere kristne har kritiseret bøgerne. Er der grund til at undgå Potter? Vi bringer her en artikel af den kristne teolog Jerram Barrs.

bøgerne, må vi vurdere denne kritik og være parate til at tænke over J. K. Rowlings historier og bruge den visdom, Gud har givet os - og forsøge at undgå mistænksomhed bare fordi bøgerne er populære.

Bøgernes værdi

Før jeg omtaler kritikken vil jeg fortælle, hvorfor jeg så godt kan lide bøgerne. For det første er de underholdende (tænk blot på et spil som Quidditch). For det andet har J. K. Rowling skabt en vidunderlig imaginær verden. Hun har konstrueret et alternativt univers, en anden dimension (nogenlunde som C. S. Lewis' Narnia eller Tolkiens Midgård), som eksisterer ved siden af vor verden.

I Harry Potter bøgerne er denne verden nærmest inde i vor verden, men

almindelige mennesker er ikke vidende om den. For dem, som har et problem med fantasiverdener, så må vi være klar over, at næsten alle børn fantaserer og leger fantasifulde lege, og de har ikke noget problem med at skille fantasi fra virkelighed. J. K. Rowling har blot opdigtet en fantasifuld og velkonstrueret verden, som hun dygtigt har formidlet.

Bøgerne er desuden godt skrevet. En af de enkleste prøver på kvaliteten af bøgerne er, at du kan nemt kan læse dem højt for børnene, og at de taler klart til dem. Hvis du har læst dem højt for dine børn, så ved du, at det er en fornøjelse.

For det tredje kan jeg lide bøgerne på grund af hele persongalleriet, og vi kan følge børnene vokse op og blive mere modne. Der er en vidunderlig karakterudvikling, og det gør personerne levende. Desuden er der et budskab i bøgerne om

en stærk moralsk orden. der er smukke og fornøjelige menneskelige relationer mellem hovedpersonerne og en dyb hengivenhed. De egenskaber, som bliver fremhævet er venskab, loyalitet, integritet, venlighed og selvopofrelse. Harry Potter er parat til at tilsidesætte sin egen succes, så han kan tjene sine venner. Det er kvaliteter, som vi alle kan værdsætte.

Der er også et klart portræt af forskellen på godt og ondt. Både den afskyelige ødelæggende ondskab i menneskers liv, og den velsignede frugt af at behandle mennesker med venlighed, barmhjertighed, trofasthed og integritet. Det er især bemærkelsesværdigt, at bøgerne anerkender, at godhed og trofasthed i ens relationer har en pris.

Det er ikke en verden, hvor alting er som en chokoladeæske og alt er dejligt. Gode dyder må der arbejdes for, og de vindes ikke uden kamp. Dyderne kommer gennem udvikling af karakteren og dybere forhold mellem personerne, snarere end ved at være populær eller få succes.

J. K. Rowling har også en dyb forståelse for det tåbelige i at vende sit blik mod det onde og om det ondes destruktive kræfter. Der er en dybde i udviklingen af moralsk orden, både i de menneskelige forhold og i forståelsen af godt og ondt.

Sidst mener jeg bøgerne har værdi, fordi de tre grundlæggende temaer, som kan spores i næsten al god litteratur går igen i dem alle: Skabelsens skønhed, ondskabens modbydelige virkelighed, og den universelle menneskelige længsel efter forløsning - for en bedre verden.

Disse temaer beskriver verden, som den virkelig er, den måde Gud har skabt den på. J. K. Rowling bekender sig ikke som kristen, så vidt jeg ved, men hun har en indsigt i de temaer, som er vigtige for, hvad kristne forstår som sandt om det univers, vi lever i.

Som kristen er jeg fascineret af, at historierne viser, hvordan et bedre liv opstår gennem selvopofrelse. Dette bliver tydeligt i den fjerde bog "Harry Potter og Flammernes Pokal" (er netop blevet filmatiseret, red.). I denne bog er Harry villig til at ofre sig selv for sine venner, som han elsker og har en dyb loyalitet over for.

Og centrum i alle bøgerne er om-talen af, hvordan Harrys mor døde for at redde sin søn, som et eksempel på den mægtigste gerning af alle. Forfatteren ser

J. K. Rowling har en indsigt i de temaer, som er ved hjertet af, hvad kristne forstår som sandt om det univers, vi lever i.

kærlighedens og selvopofrelsens gerning (som er beslægtet med Jesu gerning), som det middel, der kan forvandle menneskelivet og besejre ondskaben.

Selvopofrelse i disse bøger er det vigtigste i kampen mod det onde. Og det er jo også selve hjertet i det, kristendommen siger om, hvordan verden er indrettet.

Vi kommer fra Guds hånd som dem, der er blevet skabt med ære og herlighed. Livet er skønt og smukt, da Gud har givet det til os, men samtidig er det forfærdende brudt og ødelagt af ondskabens virkelighed i vore liv, og Gud har selv bragt det største offer i Jesus Kristus for at knuse ondskaben ved den ultimative kærlighedens gerning. Han gav sig selv hen i døden for at frelse andres liv - for at bringe fornyelse, omvendelse og forløsning til os.

Fantasi kommunikerer godt

Når vi ser dette gennemgående tema i hele serien, så er det utroligt, at der har været så voldsom og negativ omtale fra kristen side. Man håber, at det er en minoritet, som har den holdning og ikke et stort antal troende. Jeg mener, at denne negative reaktion er tragisk af flere grunde.

Det er tragisk, fordi mange mennesker ikke er i stand til at læse bøger med et åbent sind. Guds Ord udfordrer os til at være villige til at modtage og værdsætte enhver ting, som er god og sand, hvor den end findes.

Desværre tror jeg, at der er mange som er ude af stand til at se gode kvaliteter, der hvor de er, om det er i Harry Potter bøgerne, eller andre steder i populærkulturen. Mange af dem, som over for mig har kritiseret bøgerne, har ikke engang læst dem selv.

For det andet er der en dyb misforståelse og malplaceret mistænksomhed overfor fantasi i de negative anklager. Man kan nogle gange formidle mere sandhed gennem en fantasiverden end ved at beskrive den virkelige verden.

Der er mange bøger, både af kristne og ikke-kristne, som forsøger at beskrive den virkelige verden direkte og gør et langt dårligere arbejde end J. K. Rowling gør det med sin fantasiverden. Al sandhed er Guds sandhed, og ikke-kristne forstår denne sandhed i større eller mindre grad.

Selvom en forfatters verdensbillede ikke er fuldstændig i overensstemmelse med Skriftens sandhed, så vil der være elementer af skønhed og sandhed, som stadig er der, helt enkelt fordi han eller hun lever i Guds verden under Hans fælles nåde (common grace?).

For det tredje er der en misforståelse i angrebet på magien i bøgerne. Som mange er klar over, så har C. S. Lewis' og J. R. R. Tolkiens bøger været udsat for den samme kritik, selvom de begge var hengivne kristne. Man siger, at fordi der er brugt magi i Narnia-bøgerne, så kan det få børn til at interessere sig for det okkulte. Samme kritik er blevet rejst mod Tolkiens Ringenes Herre. Men ingen af disse bøger opfordrer til at praktisere det okkulte.

Magien er helt enkelt en del af den imaginære verden, som Lewis, Tolkien og Rowling har skabt. I sådan en verden er der mennesker, som kan blive usynlige, dyr taler, og her lever mytiske skabninger som enhjørninger og kentaureer og ringe og trylleformularer gør utrolige ting.

Nogle har endda offentligt sagt, at de tror J. K. Rowling bevidst lærer at praktisere det okkulte og endda sataniske.

Første gang J. K. Rowling blev spurgt om, hvorvidt hun opfordrede til det okkulte, så var hun lamslået over spørgsmålet. Hun svarede: "Jeg tror, at du må gå til lægen". Hun var forbløffet og såret over, at nogen kunne anklage hende for at opfordre til det okkulte.

Som kristen må jeg sige, at jeg skammer mig over dem, der har spredt disse rygter. Vi må være bevidst om, at når hun skriver om ond magi, så præsenterer hun det som ondt, som noget, der ødelægger mennesket. Det fortæller dem som individer. Det ødelægger deres forhold til andre mennesker. Rowling har pointeret, at hun ikke tror på det okkulte, og hun

sandelig ikke har ønsket at fremme det.

Ofte er kristne skyldige i at forholde sig til kulturen i en tilstand af frygt. At kritisere, fordømme og afskære sig så meget som muligt fra den.

Alt, som er populært, bliver betragtet med mistænksomhed. Det er et alvorligt problem for kirkens liv. Det er ikke sådan, at vi skal acceptere alting i kulturen. Men kristne må være parate til at værdsætte det, som er godt og udvikle en bibelsk dømmekraft midt i vor kultur. Det er hvad enhver kristen bør gøre, når det kommer til Harry Potter bøgerne

eller andre ting. Du må afgøre over for dig selv, om Harry Potter bøgerne er gode for dig og dine børn, men gør det med omtanke og i lyset af det bibelske billede af skønhed, godhed og sandhed, ikke med en ånd, som er mistænksom over for alt det, som er populært i kulturen.

For 450 år siden opfordrede John Calvin folk til at læse bøger fra antikken. Han skrev instruktioner for lærere i skolevæsenet, som han tog initiativet til i Genève i Schweiz, og opfordrede dem til at lade de studerende læse de

store græske og romerske klassikere, som var hedninge og ikke-kristne. Han opmuntrede dem til at lære af de sandheder, som de kunne finde i dem.

Ligeledes må vi være parate til at handle i vor tid, når det drejer sig om Harry Potter serien eller andre kulturelle tilbud.

Jerram Barrs er professor i kristendom og kultur på Francis Schaeffer Institute, Covenant Seminary, i St. Louis (USA).

Den Forbudte Frelse

Den Forbudte Frelse,
Massoud Fourouzandeh
og Daniel Øhrstrøm
Lindhardt og Ringhof, 2005
249, - kroner

“Den Forbudte Frelse” er mere end “blot beretningen om, hvordan Massoud Fourouzandeh vender sig fra sin fædrene tro, islam og bliver kristen.

Det er i ligeså høj grad en dramatisk historie om flugten fra Khomeinis strenge islamiske styre, og en iraners møde med det danske samfund på godt og ondt. Ja, mest ondt de første svære år.

Massoud er i dag præst i den multi-etniske kirke Church of Love i Odense. Men det lå ikke lige i kortene, at han skulle være aktiv kristen i Danmark.

Første del af bogen fortæller om hans opvækst under de store omvæltninger under den iranske revolution. Faderen har en højtstående post i Khomeinis styre, og Massoud længes efter faderens anerkendelse, som han dog ikke får.

Han længes også efter udlandet, da han frygter at blive sendt ud på slagmarken for at lide martyrdøden. Mullahernes kyniske hvervning af skolebørnene er stærk læsning. De udvalgte får udleveret små nøgler, som de får at vide passer til paradiset ind til jomfruerne.

Med benet i gips flygter Massoud over de kurdiske bjerge i 1986 ind i Tyrkiet. Den nervepirrende flugt er godt beskrevet, og vi følger hans første tid i Danmark, hvor han får kontakt med sin ældre søster, som også har fået asyl.

Mobning og diskrimination

Fra flygtningelejr over diverse skoler fortæller Massoud om kampen for at uddanne sig og blive “integreret”.

Det er en hård tid, og havde Massoud opgivet kampen og taget et job på en pizzeria, ville man nok ikke kunne fortænke ham i det. Men han er gjort af et usædvanligt hårdt stof og er meget målrettet.

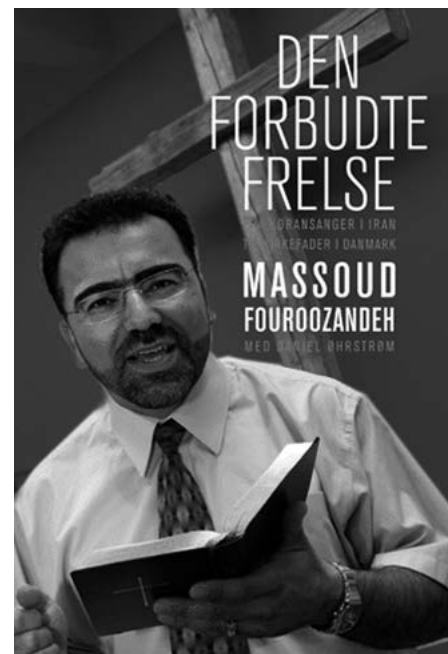
Modgang er der nok af. Grov mobning på efterskolen, og diskriminerende lærere i gymnasiet. Problemer med sproget, følelsen af aldrig at føle sig accepteret.

Der er ikke de store forkromede refleksioner over den måde System-Danmark integrerer indvandrere. I det store hele er den iranske flygtning vel set med “systembriller” et skoleeksempel på god integration. Men vi aner, hvor mange gange det kunne være gået helt galt.

Massoud tilskriver det Guds nåde. Og havde Massoud ikke mødt Jesus, så havde hans mangeårige skuffelser nok fået andre konsekvenser. I evangeliet bliver hans indre forvandlet, så alt hans opbyggede had langsomt forsvinder og erstattes af en kærlighed til næsten.

Vi får også en længere humoristisk og romantisk beretning om kvalerne og velsignelserne ved hans arrangerede ægteskab med den underskønne Elmira fra Azerbadjan. Det alene er bogen værd.

Midt i glæden over at blive frelst kommer dog slaget, da hans fader i Iran slår hånden af ham. Den kontante afregning, som en muslim desværre må kalkulere med, når han konverterer.

Det er betegnende, at det er i kirken, at han for første gang får dybe personlige venskaber med danskerne. I Pinsekirken i Odense møder han et varmt fællesskab, der rækker hænderne frem.

Massouds opfordring kommer også til de danske kirker: I har en vigtig opgave med at byde den fremmede ind og deltage i integrationen af indvandrere:

- I de få år jeg har stået for Church of Love, har jeg set det ene eksempel efter det andet på, at iranere, der før har følt sig isoleret i det danske samfund, har fundet nyt håb gennem kirken, skriver han.

Bogen kan varmt anbefales. Mangler du endnu at købe en julegave, så er “Den Forbudte Frelse” et godt forslag.

Carsten Thomsen

Uintelligent debat

Hvor mange evolutionister skal der til for at skrue en pære i?

Svar: Ingen - hvis der er tid og tilfældighed nok, så vil pæren skrue sig selv i!

Den seneste debat om udvikling kontra intelligent design har været ophedet.

Kravet om at indføre teorien om intelligent design (ID) i skolerne som en alternativ forklaring på livets oprindelse ved siden af udviklingslæren er massivt blevet skudt ned i diverse debat-indlæg.

ID er et nyt navn for en teori, som har været fremme længe, nemlig, at selv de simpleste livsformer er så komplekse, at de ikke kunne opstå af sig selv - livet og universet kun kan forklares i lyset af en forudeksisterende intelligent skaber eller kraft, livet må være opstået ved en plan og en styring. Modsat siger evolutionen, at alt er sket helt ved en ren og skær tilfældighed.

Det er ejendommeligt, at teorien så heftigt trådt under fode i den videnskabelige verden.

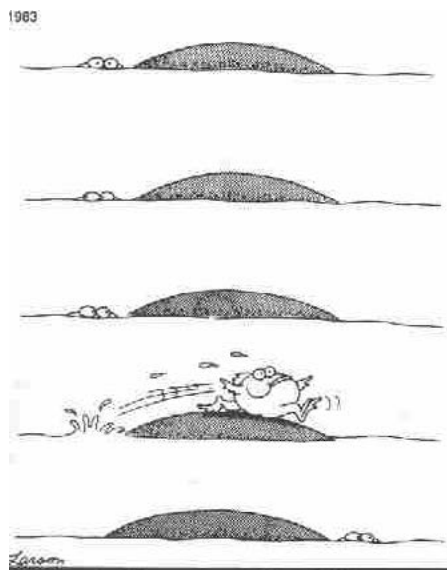
Når vi ser umiskendelige tegn på orden og koder i de mindste af universets byggeklodser, så må ingen udbryde "en designer", en "Skaber", men i stedet stædigt fastholde "tilfældighed" eller som Tor Nørretranders så poetisk skriver det "det begyndte ved et tilfælde...Skabelsen skete tilfældigt; herligt, men heldigt".

Den danske professor Tom Fenchel afviser ID i en artikel i Kristeligt Dagblad ved at betegne teorien som "pseudo-videnskab" og som "religiøst farvet spekulation uden faktuel substans".

- I dag vil ingen seriøse biologer - religiøse såvel som ateister - betvivle, at evolutionslæren giver den korrekte beskrivelse af livets udvikling...Alle biologer vil kunne sige med den russisk-amerikanske genetiker Dobzhanskys sentens: "Intet i biologi giver mening undtagen i lyset af evolution", og han fortsætter:

- Videnskab handler jo om viden - ikke om tro!

Ergo: Forskere, der tror på, at Bibelsens Gud har skabt universet med et bestemt formål kan ikke komme i betragtning

Endnu et stort skridt i evolutionen

som seriøst arbejdende biologer.

Er det at regne med Gud en ringere videnskabelig forudsætning end at ignorere ham? Burde det ikke være sådan, at videnskabsmanden tillader, at forskningsresultaterne følges, hvorend de leder hen?

Nej, nu afskriver man forskere, der gennem de samme videnskabelige metoder kommer frem til, at verden er så kompleks, at ren og skær tilfældighed ikke er en tilfredsstillende konklusion.

Tro og videnskab

Et andet argument i debatten er, at man ikke skal blande tro og videnskab, og at fortalerne for Intelligent Design netop gør sig skyldige i dette.

Men kan vi sætte så vandtætte skodder mellem videnskab og tro?

Det er da besynderligt, at når man står med to mulige forklaringer på et fænomen, så er det nærmest en rygmarvsreaktion at råbe "evolution" - enhver forklaring, som forudsætter ordet Gud, fravælges pr. automatik. Ja, man holder krampagtigt fast i neodarwinismen og ønsker ikke engang at diskutere andre muligheder - i stedet møder forskere, som undersøger Intelligent Design, en aggressiv og arrogant videnskabelig kold skulder.

Ingen videnskabsmænd er nulstillet,

når de går i gang med at opstille teorier og efterprøve dem. Er man ateist bestemmer det vel også de teorier, der opstilles, de metoder der vælges, og - tror jeg - den tolkning, man kommer frem til på basis af resultaterne.

Den anerkendte biolog Ernst Chain har skrevet dette om sine kolleger:

- Den opfattelse, at videnskabsmænd er objektive, nøgterne, upartiske og tolerante, er en myte. De er nøjagtig lige så fordomsfulde og følelsesbestemte som enhver anden gruppe mennesker, også med hensyn til deres egne videnskabelige forskningsområder - og det gælder også forholdet til kolleger, de er uenige med.

Det er sandt, som Sir Arthur Keith skrev i et forord til en jubilæumsudgave af Charles Darwins Arternes Oprindelse: Evolutionslæren kan ikke bevises. Vi tror på den, fordi det eneste alternativ er speciel skabelse, hvilket er utænkeligt.

Beviser halter

Naturvidenskaben må altid være villig til at lade sig korrigere og justere de foreløbige resultater, når ny viden dukker op. Som fx den orden og det design man har fundet i DNA-koden. I stedet spinder man teorier om selviske gener og jeg ved ikke hvad.

Det ville klæde Tom Fenchel med lidt mere ydmyghed i lovprisningen af udviklingsteorien. Jo, han indrømmer forsigtigt, at "der er sider af evolutionen, vi ikke forstår til bunds", men samtidig skriver han, at "intelligent design-fortalerne skamløst udnytter, at biologer kan være uenige om detaljer."

Rent faktisk er det ikke kun detaljer, som uenigheden drejer sig om. Hans kollega, biologen Claus Emmeche, Københavns Universitet, skriver i en kommentar:

- Neodarwinismen er ikke i sin nuværende form tilfredsstillende som teori om makroevolution, dvs. udvikling af nye arter og de mønstre af artsdannelse, som man kan iagttage i fossilerne i de geologiske lag-serier.

Hov! Udviklingen fra én art til en anden kan ikke bevises.

Er det ikke lidt mere end en detalje?

Carsten Thomsen

Kilde: Citater af Ernst Chain og Arthur Keith er fra Ateistisk Andagsbog (Leif Andersen). Tegning: The Far Side af Gary Larson.

Hvad ser du, anno 2005?

Om tidens apokalyptiske tegn – og hvordan vi skal leve i lyset af disse tegn

“Hvad ser du, Jeremias?”

“Du ser rigtigt, for jeg våger over, at mit ord bliver udført.”

Da Jahve kaldte Jeremias til at være sin profet ledsagede han sit kald med to syner og begge to introducerede han med spørgsmålet: “Hvad ser du, Jeremias?”

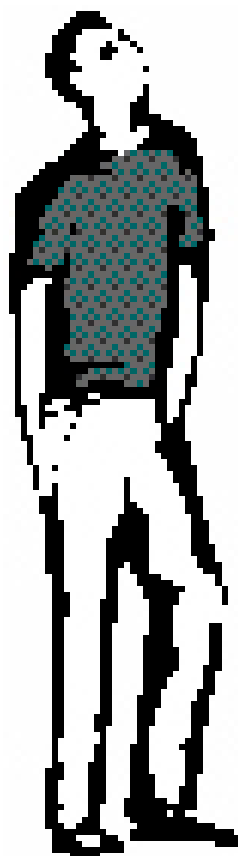
Som Jesu disciple formaner vi til at være “årvågne”. Jesus bebrejdede også sin samtid, at den ikke forstod sig på at tyde “tidens tegn” og således ikke forstod at “slutte ud fra sig selv” og lade det indgå i deres valg og handlingsmønstre.

Den bebrejdelse, er jeg bange for, med rette kan rettes mod os. Vi behøver ikke at have profetiske nådegaver for at kunne se med profetiske øjne og kunne advare med profetisk autencitet. For midt i blandt os har vi Guds profetiske ord (2 Pet 1:19-21), og “Jesu vidnesbyrd (som) er profetiens ånd” (Åb 19:10).

Når vi sådan ser med profetiske klarsyn, hvad ser vi da? Hvilke ændringer i vort liv får det os eventuelt til at foretage? Hvilken indflydelse får det på den måde vi tænker, bedømmer og tror på?

Vi ser ingenting

For mange af os er det nok sådan, at livet bare går videre i sin vante gang, og vi måske bliver rigere, mere satte i karriere, familieliv og menighedsliv. Mennesker med mere overskud til en masse ting i form af sport, rejser, musikalske, filmiske, teatermæssige og kulinariske oplevelser og en religiøs opstrammer i ny og i næ; kort sagt ligner vi mere og mere

de rige, som profeterne i deres skrifter gør op med.

Meget lidt sukker vi over synden, undertrykkelsen og fattigdommen i verden, meget lidt kan vi genfinde os selv i bjergprædikenens saligprisninger om de, som “sørger”, de, som “stifter fred”, de, som “viser barmhjertighed” og de, “som hungre og tørster efter retfærdigheden”.

Kun i yderst begrænset omfang længes

vi efter forløsning og morgenrøde og kun sjældent beder vi: “Amen, kom, Herre Jesus!” Vi er kort sagt faldet til i verden, og vi har glemt alt det om “borgerskab i Himlen” og om at være “pilgrimme” og “fremmede og udlændinge” her.

Når Gud så spørger: “Hvad ser du?”, så ser vi ingenting. “Tidens tegn”, som så tydeligt er her, ser vi ikke.

Tegn på verdens ende

Vi ser tegnene på de sidste tider i Jesu tale i Mattæus 24 og i Johannes’ Åbenbaring 6:1-11.

Karakteristikken under det andet segl og den ildrøde hests galoperen over jorden oprulles i mangfoldige af de begivenheder, som de daglige nyhedsudsendelser bringer ind i vore stuer: “Og han, der sad på den, fik givet at tage freden fra jorden, så folk myrder hinanden” (6:4).

Det sker i folk efter folk og adskillige steder på jorden. En egentlig erklæret krig er der ikke, men mennesker slås ihjel i tusindtal. På mange måder er denne form for uerklæret og “lovløs krig” værre og mere ødelæggende end erklæret krig, hvor der også er en række internationale konventioner, man skal rette sig efter.

Sulten, hungeren og fattigdommen i store dele af verden og den eksorbitante luksus og det nærmest sindssyge og hysteriske overforbrug i de rige lande, som varsles under det tredje segl og den sorte hest, er det svært at komme bort fra sker lige for øjnene af os.

Epidemierne og Dødens og Dødsrigets

Af Louis Nielsen

hærgen, under det fjerde segl er måske ikke endnu så udviklet et tegn. Men det har været operativt i historien og er det ved de tusinder, som omkommer af aids, men også af andre smitsomme sygdommes hærgen. Lige nu frygter man også fra WHO's side udviklingen af en såkaldt panepidemi, som vil kunne gøre det af med millioner af mennesker.

Tegnet under det femte segl med alteret i Himlen og *martyrerne under alteret*, er også i færd med at opfyldes mellem os. Det er altid svært at give eksakte tal på sådanne ting, men de, som anslår, at flere i dag bliver martyrer end på noget tidligere tidspunkt i kirkehistorien, har utvivlsomt megen ret.

De mange jordskælv, oversvømmelser og uvejrets hærgen, som de senere år og ikke mindst dette år har haft så mange udbrud af, er også mellem de ting, som Jesus peger på som tegn, tegn på enden.

Israel er også et sådant tegn. Hvad vi end måtte mene om den politik, som staten Israel fører, ser Jesus Israel som et tegn, og han beder os rette opmærksomheden imod, hvordan det går Israel, og hvad der sker i Israel.

Der er ingen tvivl om, at Israels tilstedeværelse i Mellemøsten kun er noget, man affinder sig med og helst ser afviklet, og kun USA's holden fast ved Israel og Israels egen overlegne militære styrke hindrer, at Israel ikke er blevet slettet af landkortet. Men stod det til dets fjender, var det forlængst udslettet.

Det er ikke naivt at tro, men såre realistisk, at fremtidige konflikter mellem nationerne vil som et af sine foci have netop Israel. Og dermed er den apokalyptiske scene også sat.

På mange måder - sådan fornemmer jeg det i hvert fald - er disse år afgørende år, år, hvor de profetiske og apokalyptiske tegn, Bibelen giver os, er ifærd med at blive rullet ud. Men hvor langt eller hvor kort vi er fra det, ved vi ikke. Over det råder kun Gud, og kun han ved besked.

Men vi er dårer, hvis vi ikke i vort liv og tjeneste indrettede os på, at "denne verden, som den er, går til grunde" (1 Kor 7:31). Dette bør få os til "med tak at tjene Gud, som det er hans vilje, i gudsfrygt og ærefrygt" (Heb 12:28).

Også på det *moralske, åndelige, mellem-*

folkelige, og humanitære område ser vi tegn på nedbrydning og forfald, desværre også mellem os kristne. Jesu forudsigelse af endetidens tiltagende "lovløshed" og i kølvandet på den eller som følge af den, det, som Jesus også taler om, at "kærligheden skal blive kold hos de fleste". Det er svært at læse Paulus' ord i 2 Tim 3:1 ff uden også at tænke på vor tid, måske særlig på vor tid.

Hvordan skal vi leve?

Så når Herrens ord kommer til os, og han spørger os: "Hvad ser du?", hvordan lader vi os advare af de ting, vi ser? Får det os til at omvende os, til at prioritere anderledes, tænke anderledes, leve anderledes, bruge vores tid og vores kræfter anderledes?

Generelt opstilles der i Det nye Testamente ikke nogen særlige regler om de sidste tider. Uanset, hvor lang eller kort tid, der er til enden, så er vi "husholdere hos Gud, og af husholdere kræves der, at "de er tro".

"Ingen panik" eller "opskræmthed" er Paulus' råd til thessalonikerne, som ud fra tidens tegn oplevede det som, at enden godt kunne være nær. Ikke noget med at trække sig tilbage fra det daglige arbejde. Israels udgang fra Egypten foregik også, kunne vi sige, "under apokalyptiske omstændigheder", men Guds udtrykkelige ordre til sit folk var, at de skulle bryde i ro og ordnethed.

På mange måder er endetiden som al anden tid, men som Jesu endetids-lignelser også demonstrerer er nogle rede, medens andre ikke er det. Generelt vil det være så, at hvis vi lever ubekymrede og brovtende som folkene på Noas tid eller gudløst, lystigt og savlende i egen selvrealisering og som rene luksusdyr som i Sodoma og Gomorra, så vil enden "tage os på sengen", uanset, hvornår den indtræffer, og Jesus advarer om det.

Ligeledes er det så, at hvis "det som er i verden, kødets lyst og øjnernes lyst og pral med jordisk gods" er større og mere tillokkende for os end "Faderens kærlighed" (1 Joh 2:15-17), så er vi næppe heller rede til at byde Jesus velkommen, når han kommer, og tab og "gråden ude i mørket udenfor" venter os.

Omvendt, hvis vi følger Jesus, bevarer os selv i et lyttende forhold til hans ord, "elsker vor Herre Jesus Kristus i hans uforkrænkelighed" (Ef 6: 24; 1948 over-

sættelsen) og "glæder os til hans tilsyn-ekomst" (2 Tim 4:8), så er vi altid rede til at byde ham velkommen.

Omvendelse kunne godt være en af tingene, vi skulle gøre. Kaldet til at omvende sig lyder gennem hele Bibelen, ikke mindst i krisetider. Det forkyndes i verden, i kirken, til folkene, til den enkelte menneske og den enkelte kristen.

Omvendelse er ikke altid den store dramatiske ting, det nogen gange kan være, men er ofte en stille, men fast beslutsomhed om at holde op med bestemte ting for i stedet at gøre andre ting, som er Gud mere velbehagelige og mere i pagt med "det virkelige liv, vi er kaldet til".

Måske skulle vi *bruge tiden anderledes* og på andre ting, prioritere evige og bestandige værdier mere end flygtige og materielle værdier, mere give end hobe op, mere tjene og give sig selv end at forbruge, nyde og lade andre stå til rådighed for en:

"Men det siger jeg, brødre: Tiden er knap. Herefter skal de gifte være, som om de ikke var gift, de grædende, som om de ikke græd, de, der glæder sig, som om de ikke glædede sig, de, der køber, som om de ingenting fik, og de, der gør brug af verden, som om de ikke udnyttede den. For denne verden, som den er, går til grunde" (1 Kor 7:29-31).

"*Våg og bed!*" eller "Vær årvågne", er råd, som Skriften ikke bliver træt af at række os, ikke mindst når det gælder endetiden:

"I kender tilmed timen og ved, at det er på tide at stå op af søvne. For nu er frelsen os nærmere, end da vi kom til tro. Natten er fremrykket, dagen er nær. Lad os da aflægge mørkets gerninger og tage lysets rustning på. Lad os leve sømmeligt, som det hører dagen til, ikke i svir og druk, ikke løst og udsvævende, ikke i kiv og misundelse, men iklæd jer Herren Jesus Kristus, og vær ikke optaget af det kødelige, så det vækker begær" (Rom 13:11-14).

"*Hold fast ved det, du har*" (Åb 3:11 b) er et råd, som menighedens hovede og frelser selv rækker endetidens kirke.

Endetiden vil, advarer Det nye Testamente, være præget af vildfarelser og forførelser og af Antikrists tilstedeværelse.

Endetiden vil også være præget af forfølgelser og modsat af overtalelser om stor vinding, hvis man giver op og fornægter troen.

Derfor "Hold fast ved det, du har". "Og nu, kære børn, bliv i ham (i Kristus), for at vi kan have frimodighed, når han åbenbares, og ikke skal stå med skam over for ham ved hans genkomst" (1 Joh 2:28).

"Lad os urokkeligt holde fast ved bekendelsen af vort håb, for han, som gav os løftet, er trofast; lad os give agt på hinanden, så vi tilskynder til kærlighed og gode gerninger, og lad os ikke svigte vor egen forsamling, som nogle har for skik, men formane hinanden så meget mere, som I ser, at dagen nærmer sig" (Heb 10:23-25).

Allermindst kan vi undvære menigheden, når vi mener, at den keder os og den ikke giver os noget, når vi oplever, at der er mange andre ting, der både er mere spændende og kaster mere glans over os.

Endetiden er præget af troløshed og frafald. Og ikke at gå i kirke og at opgive at komme sammen for at høre Guds ord bliver nemt en vane, ligefrem en modesag og i endetiden måske endda en bølge, som skyller hen over land og folk.

En dag bliver det måske ildeset og ligefrem farligt at gå i kirke, som det allerede er mange steder i verden i dag. Derfor gælder det for os om, medens tiden er til det, at "kridte skoene og stå fast" og sætte både overbevisning, beslutsomhed og tid ind på at være i kirken hver Herrens dag.

Åndelig rigdom, indsigt i Guds vilje og tro er goder, vi må kæmpe for at bevare. De må til stadighed fornyes for os ved, at vi hører dem forkyndt og lader os styrke af dem.

At holde fast ved det gode er også ting, vi kan blive trætte af, især når det synes som om, at det ikke lønner sig, og vi er langt fra at høste og langt fra Guds riges komme. Derfor bliv ikke træt, fald ikke i søvn, men hold fast og kæmp. En dag modtager du "din sejrskrans" (Åb 3:11), en dag "høster vi", hvis vi altså "ikke giver op" (Gal 6:9),

"Giv agt på det profetiske ord", dvs. på evangeliet, forjættelsen og opfyldelsen, det som er sket og vil ske, det nuværende og det kommende (2 Pet 1:19. "Det lyser", siger Peter, "som et lys, der skinner på et mørkt sted, indtil dagen gryr og morgenstjernen (dvs. Herren kommer) oprinder i vore hjerter").

Med andre ord hold fast ved Skriftens ord og lad den tolke livet og tilværelsen for dig. Hold dig de mål for øje, som Skriften stiller Guds folk. Lad dig ikke røkke fra de overbevisninger om Gud, skabelse og frelse, det gudfrygtige liv, den kommende verden, synd og nåde osv., som Skriften forkynder. Lad det bestemme og afgøre for dig, hvad du tror og giver videre til andre, og ikke det tidsånden byder dig at tro og tænke.

Disse råd om at leve i endetiden er alle hentet ud fra Guds ord og rettet til alle. Helligånden kan i den enkeltes samvittighed og hjerte give individuelle råd og tilskyndelser til, hvordan han eller hun konkret skal handle med dette eller hint.

Den røst eller tilskyndelse må vi naturligvis altid give agt på og ufortrødent følge. Må Gud hjælpe os alle til at leve mere autentiske og dedikerede kristenliv, og det uanset tiden, men ikke mindst hvis vi er - som vi tror vi er - i de sidste tider.

"Glædelig Jul"

Med denne salme skrevet af biskop Johannes Johansen i 1977 vil vi ønske alle vore læsere en rigtig glædelig jul. Her er der også noget at tage med sig i alle dagene efter jul, når julestadsen er pakket ned, og julekløkkerne er holdt med at kime:

Det var ikke en nat som de andre,
thi skabningen holdt på sit vejr
og så engle i tusindvis vandre
rundt på jorden med stjernernes skær.
Denne nat blev et lyshav i tiden,
den har lyst gennem slægterne siden,
dengang Gud selv blev menneskets lys.

Det var ikke en himmel som andre,
den blev åbnet af lys og af lyd,
man så stjerner bevæges og vandre
imod Bethlehem, landet mod syd,
så at hyrderne glemte at fryse,
i Guds billede måtte de lyse,
dengang Gud selv blev menneskets lys.
Det var ikke et barn som de andre,
der blev født under himlen den nat,
det var Gud selv, der nu ville vandre
for at finde på jorden sin skat.
I den usleste mand eller kvinde
så han perlen så kostelig skinne,
dengang Gud selv blev menneskets lys.

Det var ikke en herre som andre,
han fik ikke i herberget rum,
måtte husvild imellem os vandre,
til sin offerbænk førtes han stum,
i den fremmedes grav blev han fange.
I hans hus er der plads til de mange,
han er Gud, han er menneskets lys.

Det var ikke et ord som de andre,
det kan styrte selv dødens tyran,
det er lyset, hvorved vi skal vandre
gennem mørket til morgenens land.
Dette ord blev et lyshav i tiden,
det har lyst gennem slægterne siden,
det er Gud, det er menneskets lys.

*Guds fred og alt godt.
Hjertelig hilsen fra alle os i*

Perspektiv Bibelskole